

Sygn. akt I ACa 1253/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie :	SA Roman Sugier (spr.) SA Joanna Kurpierz
Protokolant :	Anna Wiczorek

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego

(...) spółki jawnej w K.

przeciwko H. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt I C 418/15

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Joanna Kurpierz	SSA Mieczysław Brzdąk	SSA Roman Sugier
---------------------	-----------------------	------------------

Sygn. akt I ACa 1253/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 października 2016r. Sąd Okręgowy w Częstochowie zasądził od pozwanej H. P. na rzecz powódki Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego (...) Spółki Jawnej w K. kwotę 185.600 złotych z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 3 listopada 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. Ponadto Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6.026 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, przyznał pełnomocnikowi pozwanej od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie kwotę 4.428 złotych z tytułu wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną z urzędu i odstąpił od obciążania pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Wyrok Sądu pierwszej instancji oparty został na następujących ustaleniach faktycznych.

Aktem notarialnym z dnia 19 października 2011r. pozwana H. P. udzieliła swojemu synowi Z. P. pełnomocnictwa do ustanowienia odrębnej własności i sprzedaży na jej rzecz własności samodzielnych lokali mieszkalnych nr (...) położonych w W. przy ul. (...).

Ponadto pozwana udzieliła Z. P. pełnomocnictwa do sprawowania zwykłego zarządu i bieżącej administracji nabytymi nieruchomościami lokalowymi.

Na podstawie umowy notarialnej z 24 października 2011r. zawartej przez Z. P., jako pełnomocnika pozwanej i DEVELOPER (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. ustanowiono odrębną własność lokalu oznaczonego numerem (...) przy ul. (...) w W., a następnie własność tego lokalu przeniesiono na pozwaną za kwotę 271.245 złotych.

Cena nabycia lokalu została pokryta ze środków finansowych Z. P.. Pozwana jedynie formalnie stała się jego właścicielem. Nigdy nie była w tym lokalu ani nie interesowała się nim.

Po zakupie lokalu oznaczonego numerem (...), położonego w W. przy ulicy (...) Z. P. zlecił powodowej spółce wykonanie jego remontu w celu podniesienia jego standardu i późniejszego wynajmu lub sprzedaży z zyskiem. Przed wykończeniem mieszkanie to było w standardzie developerskim. Powódka wykonała prace polegające na wykończeniu mieszkania w całości w luksusowym standardzie, według projektu ówczesnej współniczki powódki – B. P., która była jednocześnie żoną Z. P.. W mieszkaniu tym między innymi zainstalowano w pełni wyposażoną kuchnię, łazienkę z nietypową wanną, ościeżnice i drzwi drewniane, podwieszane sufity, drewniane podłogi oraz meblowanie. Materiały na wykończenie i adaptację lokalu zakupione zostały przez powódkę, a nadzór nad wykonywanymi pracami w jej imieniu sprawowała B. P.. Zlecając remont i adaptację lokalu Z. P. działał za wiedzą i zgodą pozwanej, która zdawała sobie sprawę z jego kontaktów z powodową spółką i prowadzenia prac adaptacyjnych w przedmiotowym lokalu, pozwana miała również świadomość, iż Z. P. ma zamiar sprzedania przedmiotowego lokalu po wykonaniu jego remontu, o czym informował ją, a który to zamiar pozwana akceptowała.

W dniu 3 listopada 2011 roku Z. P., powołując się na treść udzielonego mu przez pozwaną pełnomocnictwa i działając w jej imieniu zobowiązał się do zapłaty kwoty 185 600,00 zł należnej powodowej firmie z tytułu wykonania projektu, remontu, adaptacji i wyposażenia lokalu znajdującego się w W. przy ul. (...). Jednocześnie zastrzegł on, iż zapłata należności zostanie uiszczona po dokonaniu sprzedaży przedmiotowego lokalu wraz z należnymi odsetkami liczonymi od dnia podpisania zobowiązania do momentu zapłaty lub po wystawieniu faktury na pozwaną.

Po wykonaniu remontu i wykończeniu przedmiotowego lokalu Z. P. podjął starania celem jego sprzedaży, wystawiając je w różnych agencjach pośrednictwa obrotu nieruchomościami. Pomimo dużego zainteresowania lokalem nie udało się go sprzedać z uwagi na śmierć Z. P., która nastąpiła w dniu 12 marca 2013 roku.

Umową sprzedaży, zawartą w formie aktu notarialnego, sporządzonego w dniu 24 października 2013 roku, przed notariuszem M. K. – Kancelaria Notarialna w W., Repertorium (...) numer (...) pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika w osobie M. T. sprzedała na rzecz M. S. i R. S. udziały wynoszące po 1/2 części własności lokalu położonego w W. przy ulicy (...), oznaczonego numerem (...), dla którego Sad Rejonowy dla W. w W. prowadzi księgę

wieczysta o numerze (...) wraz ze związanym z nim udziałem w nieruchomości wspólnej za łączną cenę w wysokości 340 000 zł.

Pismem z dnia 28 czerwca 2014 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty na swoją rzecz kwoty 185 600,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem za wykonanie przez powódkę remontu, adaptacji i wyposażenia lokalu, znajdującego się w W. przy ul. (...), wyznaczając jej siedmiodniowy termin na dokonanie zapłaty.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że powództwo powodowej spółki o zapłatę kwoty dochodzonej pozwem z tytułu wynagrodzenia za wykonane prace projektowe i budowlane polegające na adaptacji i wykończeniu lokalu usytuowanego w W. przy ul. (...), jest zasadne.

Zdaniem Sądu umowa zawarta przez Z. P. z powodową spółką w tym zakresie nie mieściła się w granicach zwykłego zarządu przedmiotową nieruchomością, o jakim mowa była w pełnomocnictwie udzielonym przez pozwaną jej synowi.

Jednakże w ocenie Sądu doszło do skutecznego zawarcia umowy między Z. P., a powodową Spółką, gdyż do robót tego rodzaju należy stosować przepisy w robotach budowlanych, a dla tego rodzaju umowy nie jest zastrzeżona forma pisemna pod rygorem nieważności. Fakt zawarcia umowy został uprawdopodobniony na piśmie przez pisemne oświadczenie Z. P. dotyczące zobowiązania zapłaty kwoty 185.600 złotych za projekt, remont, adaptację i wyposażenie lokalu po jego sprzedaży.

Dowody osobowe potwierdziły zawarcie tego rodzaju umowy, a zakres wykonanych robót i wysokość wynagrodzenia należnego powódce nie była kwestionowana.

W ocenie Sądu Okręgowego z zeznań pozwanej wynika, że w sposób dorozumiany udzieliła ona swemu synowi Z. P. pełnomocnictwa do zawarcia umowy dotyczącej adaptacji, wykończenia i wyposażenia lokalu w celu jego odsprzedaży z zyskiem. Do pełnomocnictwa tego rodzaju nie jest wymagana forma pisemna. Ponadto aprobatą pozwanej dla prac w lokalu realizowanych na zlecenie jej syna świadczyła o potwierdzeniu umowy zawartej w jej imieniu z powódką, nawet gdyby Z. P. działał bez stosownego umocowania.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił podnoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia wskazując na to, że roszczenie powódki o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane przedawnia się z terminem 3 lat od dnia wymagalności, a pozew skierowano do sądu przed upływem 3 lat od dnia sprzedaży przez pozwaną lokalu.

Dlatego Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo w całości wskazując jako podstawę prawną rozstrzygnięcia przepisy art. 647 kc, art. 74 § 1 kc, art. 99 § 1 kc, 118 kc i 98 kpc.

Wyrok został zaskarżony w całości przez pozwaną.

Skarżąca zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisów art. 647 i nast. kc poprzez ich błędne zastosowanie i ustalenie, iż pomiędzy stronami doszło do zawarcia ważnej umowy o roboty budowlane, a także, że pozwana ma legitymację bierną w niniejszym postępowaniu;
- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 118 kc poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji nieuwzględnienie zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu;
- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 103 kc przez jego niezastosowanie;
- naruszenie przepisów postępowania, tj. przepisu art. 278 kpc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wartości prac wykonanych przez powódkę w lokalu pozwanej;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnym założeniu, że pozwana wiedziała o pracach prowadzonych przez powodową spółkę oraz wyrażała na nie zgodę, a także, iż Z. P. był umocowany ustnie do zawarcia w imieniu pozwanej umowy o roboty budowlane z pozwaną, a także do uznania roszczenia.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwana wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu, która nie została przez skarżącą opłacona w całości lub części.

Powódka w odpowiedzi na apelację wносиła o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanej nie jest zasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy nie są kwestionowane przez skarżącą. Znajdują one oparcie w zebranych materiale dowodowym. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznaje je za trafne i traktuje jako własne.

Prawidłowości zaskarżonego wyroku nie mogą podważać zarzuty apelacji zmierzające do wykazania, że w sprawie nie mogły mieć zastosowania przepisy art. 647 i nast. kc, gdyż roboty zlecone przez Z. P. powodowej spółce nie nosiły cech robót budowlanych w rozumieniu tych przepisów. Trafna jest konstatacja skarżącej, że przedmiotem umowy nie było wykonanie obiektu budowlanego, gdyż ten został wzniesiony przez developera, a w ramach innej umowy przeniesiono na rzecz pozwanej własność nieruchomości lokalowej.

Sąd Apelacyjny nie podziela jednak stanowiska skarżącej jakoby roboty realizowane przez powódkę w lokalu pozwanej miały charakter umowy o dzieło, o jakiej mowa w przepisie art. 627 kc.

Cechą tego rodzaju umowy jest wykonanie określonego dzieła, a więc osiągnięcia uzgodnionego przez strony rezultatu.

Z zebranych dowodów wynika natomiast, że powódka podjęła się zadania polegającego na zaprojektowaniu, wykonaniu i wyposażeniu lokalu, w wyniku którego uzyskał on standard lokalu luksusowego. Wykonane roboty skutkowały m.in. zmianami w układzie instalacji elektrycznej oraz hydraulicznej, tak aby spełnione były oczekiwania zamawiającego realizowane zgodnie z wizją projektanta. Taki złożony charakter realizowanych prac obejmujących zarówno projekt jak i wykonawstwo w ocenie Sądu Apelacyjnego przemawia za uznaniem robót realizowanych przez powódkę za umowę nienazwaną, do której nie mają zastosowania ani przepisy umowy o dzieło, ani przepisy umowy o roboty budowlane, czy remont w rozumieniu art. 658 kc.

Nie są trafne zarzuty apelacji, jakoby umowa zawarta przez Z. P. nie zawierała postanowień, co do wynagrodzenia należnego powódcie.

Oświadczenie Z. P. zobowiązującego się do zapłaty określonego wynagrodzenia za wykonane roboty zostało wprawdzie złożone dopiero w 2011 roku, ale wynika z niego, że Z. P. zobowiązał się do zapłaty powódcie określonej kwoty za wykonane roboty. Wynagrodzenie zostało więc ostatecznie ustalone po wykonaniu zleconych prac.

Mając na względzie specyficzny charakter zleconych robót polegający na zaprojektowaniu i wykonaniu robót zmierzających do podwyższenia standardu lokalu oraz powiązania rodzinne między osobą działającą w imieniu zamawiającego, a współnikiem spółki realizującej roboty będącej żoną Z. P., takie ukształtowanie umowy co do wysokości wynagrodzenia należnego powódcie wydaje się być zrozumiałe. W istocie sprowadzało się ono do ustalenia wynagrodzenia za wykonane roboty po wykonaniu umowy.

Tego rodzaju umowa nie narusza dyspozycji przepisu art. 353¹ kc i brak podstaw do uznania, że miała ona na celu pokrzywdzenie pozwanej, sprzeciwianie się naturze zawartej umowy lub zasadom współżycia społecznego.

Trafności zaskarżonego wyroku nie podważają też zarzuty dotyczące sprzeczności ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego co do akceptowania przez pozwaną działań podejmowanych przez Z. P. w imieniu pozwanej w zakresie nabycia nieruchomości lokalowej w W. i jego przystosowania do sprzedaży w celu odsprzedaży z zyskiem.

Prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił, że z zeznań pozwanej wynika, iż wiedziała ona o nabyciu lokalu przez syna, z jego środków, na jej rzecz, oraz o jego ulepszeniu w celu sprzedaży dla uzyskania korzystnej ceny.

Z zeznań pozwanej wynika, że akceptowała ona także działania syna. Ustalenie przez Sąd pierwszej instancji, że Z. P. uzyskał stosowne pełnomocnictwo w tym zakresie lub co najmniej właścicielka lokalu potwierdziła działania podjęte w jej imieniu przez powodową spółkę należy uznać za prawidłowe. Zarzut naruszenia przepisu art. 103 kc nie zasługuje więc na uwzględnienie.

Brak podstaw do uwzględnienia zarzutu apelacji ze względu na podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia w sytuacji, gdy powódka w ramach działalności gospodarczej dochodzi roszczenia o wynagrodzenie z umowy nienazwanej, a pozew został skierowany przed upływem trzech lat od terminu wymagalności roszczenia liczonego od daty sprzedaży lokalu.

Chybiony jest także zarzut naruszenia przepisu art. 278 kpc poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości robót i wyposażenia lokalu dokonanych przez powódkę.

Wprawdzie skarżąca wносиła o oddalenie powództwa w całości, ale nie podniosła żadnych zarzutów co do wysokości wynagrodzenia należnego powódce za wykonane roboty uznanego przez jej pełnomocnika.

Sąd Apelacyjny przychylił się do stanowiska Sądu Okręgowego, że w przypadku, gdy zasadność powództwa kwestionowana jest co do zasady (brak umowy), a nie podnoszono zarzutów co do wysokości żądanego wynagrodzenia, brak było podstaw do uznania, że okoliczność ta jest sporna i wymagała przeprowadzenia dowodu, z urzędu co do ustalenia wysokości tego wynagrodzenia.

Mając to na względzie Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc oddalił apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 kpc.

SSA Joanna Kurpierz	SSA Mieczysław Brzdąk	SSA Roman Sugier
---------------------	-----------------------	------------------